

ÎNTRE UITARE ȘI MEMORIE

Micaela Ghițescu

Editura Humanitas, București, 2012, 310 pagini
ISBN 978-973-50-3583-9, ISBN 821.135.1-94

D-na Micaela Ghițescu este cunoscută în lumea literelor ca o veritabilă creatoare în traducerea a peste 60 de volume din portugheză, spaniolă, franceză și germană, autoare de dicționare și gramatici, premiată în țară și în străinătate. Soțul distinsului scriitor, Prof. univ. Dr. Petre Ionescu-Stoian (1909-1985) a fost – între 1948 și 1956 – șeful Catedrei de Farmacie galenică a Facultății de Farmacie din Cluj, apoi a întemeiat și condus Institutul pentru Controlul de Stat al Medicamentului și Cercetări Farmaceutice din București, în care funcționează acum Agenția Națională a Medicamentului.

În *Prolog*, autoarea mărturisește, cu modestie, că s-a hotărât să-și scrie memoriile la stăruințele prietenei Lidia Bodea, după interviul dat Eugeniei Vodă, la TVR, în 26 martie 2011.

Pe următoarele 29 de pagini, e redat interviul.

Pe o filă nouă, revine titlul cărții: *Între uitare și memorie*.

În textul elaborat cu măiestrie, rețin atenția naturala lea exprimării și o construcție originală. Aname, abia începută, fraza de trecere spre alt eveniment e întreruptă. O parte din ea e trimisă să ocupe rândul următor ca titlu secundar, iar uneori fraza se termină pe rândul al treilea. Un artificiu vioi în tehnica scriiturii.

Sunt vreo sută de titluri secundare. Memorii, desigur. Mai întâi despre părinți, bunici, copilărie. Tata, medic eminent, mereu întâiul la concursuri, conducător al secțiilor de chirurgie din spitale mari: Colțea, apoi Colentina etc, docent universitar. Mama, născută Papacostea, licențiată. Trei unchi Papacostea – profesori universitari, al patrulea – directorul general al Poștelor Române.

Alte titluri: *Francofonia mea. Arestarea mea. Uranus. Fortul 13 Jilava. Mislea*. Pentru delictul de francofonie, studenta Micaela Ghițescu a fost anchetată de Securitate la Uranus, apoi deținută politic la Fortul 13 Jilava și Mislea. Nu câteva ore sau zile, ci trei ani. Timp în care nu i s-a permis să comunice cu exteriorul, nici chiar pentru a afla că, în răstimp, tata și fratele i-au murit înainte de vreme (!).

Tata și singurul frate, apoi mama și soțul. Recitim dedicația de pe prima pagină: „*În amintirea alor mei, care m-au lăsat singură, căroră le-am simțit lipsa și le-am dus dorul în toți anii aceștia*”.

Alte titluri, pe sărite, fiecare ca o invitație la lectură: *Geniala intervenție a tovarășului Stalin în lingvistică*.

Cenzura comunistă. „Cadouri” în loc de drepturi de autor. Prima ieșire peste graniță. O victimă colaterală a Securității. Prima călătorie, puțin mai spre Vest. Mașinile de scris. Prima călătorie transoceanică. Depunerea pașapoartelor... revenirea la vechiul statut. Celebra comună Petrești, județul Dâmbovița. Învățămintul politic.

Ce a fost cu mașinile de scris? O lege, să-ți cari în fiecare an mașina de scris la Miliție, să fie amprentată, ca să se identifice oricând, toți cei care îndrăzniseră și ar mai putea să scrie ceva nepotrivit despre comunismul nostru.

Din nou, de la un titlu la altul: *Decembrie 1989. „Fenomenul” Piața Universității. Întâmplări electorale. Președintele Chirac*. Adică istorie trăită, personalități cunoscute, decepții.

Apoi: *Călătorie-aventură cu mașina. O medalie portugheză. O trecere „frauduloasă” a frontierei. Memoria – revista gândirii arestate* nu este doar un titlu. Este o scurtă istorie a publicației periodice inițiate de medicul-scriitor Banu Rădulescu, fost deținut politic anticomunist. După trecerea în neființă a inițiatorului, D-na Micaela Ghițescu și-a asumat datoria morală de a conduce redacția revistei și scrie: *Puțini mai știu astăzi că, la ieșirea din închisorile comuniste, fiecare deținut trebuia să iscălească un angajament, că nu va spune nimănui, niciodată, ce s-a întâmplat în închisoare. Memoria – revista gândirii arestate și-a propus să anuleze aceste angajamente (...) și să dezvăluie cu voce tare toate ororile săvârșite de comunism și de comuniști*.

Tot pe sărite: *Eveniment tragic. Reabilitarea. Ambasadorul José Augusto Seabra. Brasil! Brasil! și Ineluctabilul sfârșit*.

Sfârșit, desigur, dar autoarea explică: *Deoarece o foarte mare parte din călătoria mea pe acest pământ am petrecut-o transpunând în limba mea cărți ale prietenilor de suflet – scriitorii – se cuvine să mă aplec asupra acestui aspect esențial din viața mea...*

Pe fila următoare, *Epilog. Cine e traducătorul Micaela Ghițescu?* Aflăm cine este, citind transcrierea interviului dat Andreei Dinu din echipa *TraducemBine*, publicat, în 22 septembrie 2011.

Cât aflăm? Atât cât poate reda un interviu. Opt decenii de viață, timpuri de groază, pasiunea pentru câteva limbi străine, efortul și puterea de a tâlmăci cărți după cărți cu grija de a nu știrbi și de a recrea valoarea literară a

fiecărei opere. Câte cuvinte încap în 10 pagini?

Pe ultimele file – *Notă finală* și *Cuprins*.

Ezitări sfioase, precum și potrivirea unor anumite cuvinte, adaugă stilului o delicată feminitate. Iar *meandrele memoriei și ale gândului* sunt jalonate de cele 34 de

fotografii de familie și 7 fotocopii-document, reproduse la mijlocul volumului, ca să ajute la înțelegerea unor fapte și evenimente evocate.

Honorius Popescu